

okrašene ceste na deželnebrambno poveljstvo, kjer si je dal poročati podrobno o zadnjih dogodkih na fronti. Po obedu se je peljal nadvojvoda k hrabrim braniteljem Stiflerskega sedla, ki se tako uspešno upirajo potuhnemu sovražniku na višinah nad 3000 metrov. Drugi dan se je mogel armadni vrhovni poveljnik po maši, katero je celebriral vojaški škof, prepričati o izvrstnosti obrambnih naprav v tonalskem ozemlju in izreči hrabrim braniteljem tega odseka svojo najvišjo pohvalo. Nič manj niso bili razveseljeni vtiski, ki jih je dobila Njegova c. in k. Visokost v okoliših Rive, kjer sovražnik kljub svoji premoči istotako ne more doseči uspehov. Po posebno svečanem sprejemu v Trientu, mogočni utrdbi jugozapadne fronte, je šel nadvojvoda na neko višino, ki mu nudi izboren pregled planot Lavaronske, Folgarije in doline Brenta. Tudi tukaj je bila prilika, prepričati se o trdnosti pozicije naših tirolskih obmejnih braniteljev. Drugi dan je posetil dolino Fassio in Flejmsko dolino. S sedla Pordoj je mogel nadvojvoda opazovati breznevarne napore sovražnika za tolikokrat imenovani Col di Lana, za katerega se bijejo vroči boji, pa je trdno v naših rokah, in mogel dobiti zagotovilo, da tudi v tem, tako vrlo branjenem ozemlju izredne pokrajinske lepote je brezuspešen naval sovražnega valovanja. Drugi dan je inšpiciral nadvojvoda naše pozicije v Sekstenskih Dolomitih in je čestital pogumnim braniteljem tega bajnega sveta na njihovemu uspehu. Poln najboljših vtiskov je odšel nadvojvoda v bivališče poveljstva južno-zapadne fronte kjer mu je poročal njegov brat generaloberst nadvojvoda Ergen podrobno o situaciji na ostalih delih zveste straže ob italijanskih mejah. Ko se je tam pomudil malo časa, je odpotoval nadvojvoda na Dunaj, kjer je poročal Najvišjemu vojnemu gospodarju o svojih na Tirolskem dobljenih vzvišenih vtiskih, nakar je odpotoval še isti večer nazaj v bivališče armadnega vrhovnega poveljstva.

Fellerjev dobro učinkujoči, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„Ela-fluid“

**odpravi
bolečine v hrbtu**

12 steklenic franko 6 kron. 24 steklenic franko 10 kron 60 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 241 (Hrvatsko). Fellerjeve milo odvajajoče, žoldec okrepajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Ela-kroglice“, 6 škatlic franko 4 krono 40 vin., 12 steklenic franko 8 kron 40 vin.

Čez 100.000 zahvalnih pismen in zdravniških priporočil. — Dva staro-priznana neobhodno potrebna domača sredstva. Naj se ne vžame nobenih manjvrednih posnemanj. 454

Nemški cesar na Dunaju.

V ponedeljek obiskal je nemški cesar našega vladarja v Schönbrunn pri Dunaju. Obisk, ki je prišel popolnoma nenadoma, ima gotovo velik pomen tudi z ozirom na vojne in politične dogodke, o katerih zadnjih se pa zdaj še ne more očitno govoriti. O obisku se je podalo uradno poročilo, kateremu naj posnemamo sledeče točke:

K.-B. Dunaj, 29. novembra. Nemški cesar je danes dopoldne na Dunaj došel. Strogo intimen in čisto oseben je obisk, ki ga je napravil cesar Viljem danes cesarju Francu Jožefu v Schönbrunn. Vse sprejemne slavnosti se je moralo na željo cesarja Viljema opustiti in tako je nosil poset tudi na zunaj čisto oseben značaj. Kolodvor Penzing bil je bogato okrašen. Penzing in Hitzing ter sosedni deli mesta bili so slavnostno

okinčani in povsod je prebivalstvo, ko se je čulo vest, zastave v barvah zavezniških držav razobesilo. Prostor pred kolodvorom in k Schönbrunnu vodeče ceste so bile vkljub mrzlemu a lepemu vremenu od velike množice ljudstva napolnjene. Kmalu po 10. uri so se privzile oficijelne osebnosti. Proti 1/4 na 11. pripehljali sta se nadvojvodi Franc Salvador in Karl Štefan. Par minut pred 11. uro došel je kot zastopnik cesarja nadvojvoda prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Točno ob 11. uri pridrdral je vlak v kolodvor. Cesar Viljem, ki je nosil vojno uniformo pruskega feldmaršala, zapustil je hitro cesarski voz in hitel k prestolonasledniku kot zastopniku cesarja ter ga pozdravil na najpriskotnejši način s poljubom in roko. Prizor toplega pozdrava je vplival globoko na vse navzoče in niko ni mogel prikriti vtisa o zgodovinskem trenutku. Pozdravi so trajali četrte ure. Na desni strani prestolonaslednika stopil je potem nemški cesar skozi salon pred kolodvorsko poslopje. Vri-skajoči klic brez primere pozdravil je cesarskega gosta in mu je povedal, kako je njegov prihod na Dunaj srca razveselil. Tako iskreno in tako entuziastično ni bil še nikdar tuji vladar na Dunaju pozdravljen. Pod veselimi klici množice sedla sta potem cesar Viljem in nadvojvoda Karl Franc Jožef v pripravljeni cesarski avtomobil in se peljala, spremljena od navdušenih „hoch“ in „hurra“ klicev tisočere zbrane množice v Schönbrunn. Ob pol 12 uri dospela sta v Schönbrunn. Ob modrih stopnicah vstavlil je voz. Tu je šel cesar Franc Jožef v gala-uniformi pruskega generalfeldmaršala svojemu čilicnemu gostu nasproti. Oba cesarja, ki se od začetka vojne še nista videla, bila sta globoko ginjena in sta se pristržno poljubovala ter roke stiskala. Potem sta se podala, že v pogovoru, čez veliko galerijo in sobo Marije Terezije mimo gardnega špalirja v salon nemškega cesarja. Po kratkem pogovoru pustilo se je nemškega cesarja nekaj časa za počitek samega. Ob 12. uri vršil se je zajutrak, katerega sta še udeležila le cesarja in nadvojvoda Karl Franc Jožef.

K.-B. Dunaj, 29. novembra. Nemški cesar odpotoval je po prisrčnem poslovljenju od cesarja Franc Jožefa v Schönbrunnskem gradu ob 7. uri 10 minut od kolodvora v Penzingu. Cesarja je spremljal prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef do kolodvora, kjer sta se cesar in prestolonaslednik prisrčno poslovila. Ko je vlak že bil v gibanju, je prestolonaslednik pozdravil cesarja, ki je stal ob oknu salonskega voza, s salutiranjem.

Cepljenje proti koleri.

Iz tozadevne spomenice, ki jo je izdalo ministerstvo za notranje zadeve, priobčimo naslednje točke:

Kali kolere (kolera bacili) pridejo skozi usta v naše telo. Umazane roke, onesnaženi predmeti (živila) posredujejo vstop bacilov v človeški organizem. Skrbna telesna snaga, predvsem v obvevanju z na koleri obolenimi ter osebna previdnost nam zagotavlja varnost pred okuženjem, če ni kakih posebno neugodnih zunanjih okoliščin. Ta osebna previdnost zahteva med drugim, da v okuženih krajih ne uživamo nekuhanih jedi in da opuščamo celo kuhana jedila, če niso zaravnavana pred okuženjem, n. pr. po muha'h.

Ako je osebno varovanje nemogoče, zlasti če je osebno negovanje snage otežkočeno ali celo neizvedljivo, ako manjka potrebnih splošnih zdravstvenih naprav (oskrbe z dobro vodo, brezhibnega odstranjevanja odpadkov itd.), in od-povejo varnostne in zatične odredbe proti koleri (pravočasna naznanitev, izolacija, desinfekcija itd.), takrat zamore priti v poštev cepljenje proti koleri. Pri takih izrednih razmerah, n. p. na bojnem polju, ali ako nastopa obolenje v številnih slučajih, ki niso nastali potom kontaktne infekcije (obvevanje z na koleri obolenimi), bo torej misliti na cepljenje.

Ako so dani navedeni predpogoji, priporoča se varnostno cepljenje proti koleri zlasti osebam, ki imajo po poklicu stalno opraviti z na koleri obolenimi bolniki.

V nobenem slučaju pa ne more nadomestiti to cepljenje preizkušenih brezpogojno potrebnih varnostnih in zatičnih naprav. Le-te se morajo vsikdar, tedaj tudi če se je vršilo cepljenje, strogo in natančno izvrševati.

Cepljenje se izvrši tako, da se dvakrat v presledku 5–6 dni strogo aseptično obrizga 1 cl³ cepiva pod kožo.

Kot posledice se opažajo po injekciji čestokrat neznatne bolečine, nadalje rdečica in oteklina na injekcijskem mestu, včasih glavobol in zvišanje telesne toplote do 38° C. Te posledice izginejo po enem ali dveh dneh. Prav redkokrat se opažajo tudi neznatni, kratkotrajni želodčni ali črevesni pojavi.

Pri nepovoljnem zdravstvenem stanju (predvsem pri vnetju ledvic, pri nosečnosti) naj se cepljenje opusti.

Varnostni učinek cepljenja ne nastopi takoj, marveč šele po nekaterih dneh in traja več mesecev.

To varnostno cepljenje proti koleri se marveč javlja osobito v tem, da manj cepljenih oboli in umrje kakor pa takih, ki niso bili cepljeni. Zdi se tudi, da je bolezen pri cepljenih mnogo lažja.

Ker se ravno lahka obolenja lažje prezrejo ter tako pospešujejo razširjanje, mora tudi vsaki cepljenec strogo izpolnjevati vse predpise v obrambo kolere. Paziti ima torej na zdravstveno stanje, takoj poklicati zdravnika ter naznaniti vsak sumljivi, če tudi sebi malenkostni slučaj obolenja. Nikdo naj se ne da v zaupanju na varnostni učinek cepljenja zapeljati, da bi zane-marjal prepotrebne obrambne predpise proti koleri.

Ako traja po cepitvi nastopivša boleča oteklina s trajno mrzlico čez dva dni ali ako se vsled cepljenja pojavijo kaka druga bolezenska znamenja, treba je to takoj naznaniti pristojni politični oblasti, ki potem uvede potrebne po-izvedbe.

Kuropatkin.

Pariški „Matin“ poroča, da se je imenoval general Kuropatkin za vrhovnega poveljnika onih ruskih bojnih čet, ki bodejo nastopale proti Bolgariji. Prinašamo sliko Kuropatkina, ki je danes 67 let star. Kakor znano, bil je tudi poveljnik ruske mandžurske armade v boju proti

Kuropatkin

Japonski. Bil je takrat večkrat poražen in pred vojno sodnijo obsojen. Zdaj se mu hoče poveriti poveljstvo zoper Bolgare; pa posebnega strahu nima nikdo pred njim, — žel bode na Balkanu iste laborike, kakor jih je žel v Mandžuriji...

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Vozniki, ki bi vozili drva, naj se čimprej oglasijo pri okrajnem zastopu v Ptuj.

Zanimive številke. Na vse izgovore dražilcev življenjskih sredstev bilo bi vedno le eno vprašanje: zakaj je na Nemškem vkljub vojni vse toliko ceneje, ko je vendar Nemčija industrijska, Avstrija pa izredno agrarna, kmetijska dežela? ... Zanimive so n.

pr. sledeče cene, ki so veljale v času od 22. do 25. novembra t. l.: Berlin: Svinjski špeh Mk 2 30, šunka, cela Mk 2 60, šunka surova, cela Mk 2 20 za kilogram. Dunaj: Špeh K 7 60 do K 7 80, šunka cela K 6 20 do K 7 40, šunka surova, cela K 7 40, šunka kuhana K 16— za kilogram. Gradec: Špeh K 6 40 do K 6 80, zadnjo z rama K 5 40 do K 6—, šunka, surova K 5 60, šunka, kuhana K 10— do 12— za kilogram. V industrijski nemški državi se živi torej mnogo ceneje nego pri nas, kjer je kmetijsko prebivalstvo v večini. Čudno, res čudno...

Odlikovanje nemških vojskovodij na Srbskem. (K. B.) Berlin, 28. novembra. Nemški cesar podelil je nemškimi vojskovodjem na Srbskem sledeča odlikovanja: Generalfeldmarschal pl Mackensen postal je šef 3 zapadno-pruskega inf reg. št. 129. General pl. Gallwitz a la suite 5. badskega artilj. reg. št. 76. Hrastovo listje k redu pour le mérite dobila sta generala Kosch in pl. Seelt; general pl. Winkler pa je dobil red pour le mérite.

Obratne nezgode v avstrijskih rudnikih. Nezgodni zavarovalnici za rudarje je bilo prijavljenih od 1. januarja do 28. oktobra t. l. 15 083 obratnih nezgod; med njimi 177 smrtnih slučajev. Povprečno pride na dan 5 nezgod. V 8427 slučajevih ni trajalo zdravljenje nad štiri tedne. Odškodnino je dobilo doslej 1714 ponesrečencev. 15 083 obratnih nezgod, sedaj, ko je četrtnina manj rudarjev zaposlenih kakor običajno, je precej veliko število.

Gasilci iz Gradca in Dunaja so se izjavili pripravljene, priti takoj goreči Gorici na pomoč. Vsled laškega obstreljevanja so se namreč v Gorici požari tako razširili, da jih domači gasilci vključ požirotvalnem delu ne morejo zmagovati. Vsa čast velikodušnim graškim in dunajskim gasilcem. Upati je, da se jim bodo v slučaju potrebe pridružili tudi ljubljanski gasilci, ki se nahajajo itk blizje.

Straženja vojnih vjetnikov. Okrajna glavarstva razglasajo: C. in k. vojaško poveljstvo v Gradcu je odzvelo velik del od postalega poveljstva v Mariboru danega stražnega moštva za vojne vjetnike. Opozarja se torej na naslednje za straženje vojnih vjetnikov veljavne predpise: 1. Za straženje mora skrbeti občina, oziroma delodajnik. 2. Vse vojne vjetnike je po noči brezpogojno sražati. V to sta potrebna najmanj dva moža (eden predpolnočjo, drugi popolnočjo; vsekakor drug način menjava). 3. Kakor stražnike je vpoštevati oborožene in v črnovojniško prisego zavezane meštanske zbornice (kore) in veteranska društva, ki se niso privzeli v nobeno drugo službovanje; zapriseženo lokarsko osebje in zaprisežene poljske, gozdne in vinogradne čuvaje; druge sposobne moške osebe, ki so izvedene v rabi strelnega orožja, katero mora priskrbeti delodajnik. Da zamožejo izvrševati svojo službo, se morajo pri okr. glavarstvu prijaviti. Kot označeno med službovanjem morajo nositi na levi nadlaketi črnomurno prevezo s približno 2 cm velikim kovinskim gumbom. Od taboriščnih poveljstev oddelkom (partijam) vojnih vjetnikov dodana spremstva služijo samo v vzdrževanje vojaškega reda med vojnimi vjetniki in se jih ne sme privzeti v pravo stražniško službo.

Zaplemba usnja v področju etapnega poveljstva. Vrhovno etapno poveljstvo je odredilo glede zaplembe usnja sledeče: Vse zaloge usnja, ki se nahajajo pri trgovcih in v tovarnah za izdelovanje usnja v področju mesta Maribor, so zaplenjene v prid armadne uprave. Vse tovarne usnja ter vsi trgovci z usnjem morajo naznaniti v torek, dne 30. novembra, in potem vsak nadaljni torek mestnemu uradu v Mariboru, koliko izgotovljenega usnja imajo v zalogi in koliko v delu. Z vsem usnjem sme razpolagati izključno le 5. armadno etapno poveljstvo. Vsako napačno naznanilo ter vsaka prodaja usnja kam drugam se kaznuje z globo do 5000 kron, ali z zaporom do 6 mesecev. Če bi se kaka množina usnja ne prijavila, bi zapadlo dotično usnje v prid države. Vse zaloge usnja bo prevzelo in pokupilo 5. armadno etapno poveljstvo.

Kralj dražilcev. Dunajska „Reichspost“ piše: Pred par dnevi prišla je na dunajski rotovž brzojavka nekega Levi Hoffmanna, ki stanuje zdaj v hotelu „Adler“ v Černovicah, ki je ponudil dunajskemu županu na prodaj 3000 volov, 3000 svinj, 6000 ovac, 500 vagonov najfinjših moke in 10 000 vagonov koruze, ovsar ter ječmena. To bogastvo bilo bi dobavati od avstrijske meje in za avtozbi bi moral kupec skrbeti. Tako je brzojavil prekupčevalec Levi Hoffmann in je vedel, zakaj je stavil te pogoje. Kajti prvič ne dovolijo vojaške oblasti v Bukovini glasom večkratnih naznanil poljedelskega ministerstva izvoz živine čez meje te kronovine, v kateri vlada vsled delovanja prekupčevalcev hudo pomanjkanje. In kar se drugič žita tiče, se mora izključno zavodu za promet vojnega

žita izročiti. S tem pa stvar še ni končana. Gospod Levi Hoffmann ponudil je potem v daljšem pismu na dunajskega župana 300 000 kosov govede (!!) in je grozil, da bo dunajska občina vendar svojo dolžnost napram Dunajčanom izpolnila, svojo dobro voljo pokazala itd.

Odlikovanja. Črnovojniški nadporočnik dr. Tone Gosak iz Ptuja bil je odlikovan s Sig- num laudis

Na polju časti padel je sin kranjskega deželnega glavarja, c. k. poročnik in cand. iur. g. Ivo Šušteršič. Zadel ga je pri sv. Luciji sovražna granata. — Nadalje je padel na italijanski fronti sin trgovca g. Georg Skvorc iz Velike Nedelje. Težko prizadeti družini našega mladega junaškega prijatelja izrekamo najpričnejše sožalje! — V Ljubljani so umrli na prizadetih ranah domobranec Johan Reberc iz Št. Lovrenca na Dravskem polju, kanonir Vincenc Lukačič in poddesetnik Rudolf Neubauer, oba iz okolice Pruja doma. — Drugi sin mesarja in posestnika Hauke v Šoštanju padel je za cesarja in domovino. Tudi tej prijateljski družini izražamo svoje najiskrenejše sožalje. — Nadalje je padel g. Lovrec mlajši iz Poleskega. Čast mu!

Divjaštvo. V Ptuj je neznani dirjak na poti od „Mäthenheima“ proti plinarni poškoval več velikih kostanjev; brčkone je bil vojak, kajti poškodbe so narejene s fašinskim nočem. Upati je, da se ga zasači in strogo kaznuje!

Ministerske izpremembe. Trije ministerski stoli avstrijske vlade so bili te dni izpraznjeni in z novimi močmi zasedeni. Sprememba seveda splošne politike sejanje vlade ne bo izpremenila. Novi minister za notranje zadeve je Konrad princ Hohenlohe, bivši tržaški namestnik, jako simpatična oseba. Dosedanji direktor kreditnega zavoda dr. plem. Spitzmüller postal je trgovinski minister. Smatra se ga za jako zmognega gospodarskega strokovnjaka. Dosedanji guverner poštne hranilnice, izredno nadarjeni dr. vitez pl. Leth pa je postal finančni minister. Te spremembe so velepomembne za vsa gospodarsko razvijanje monarhije.

Zaplemba vse žetve na mrvih, otavi in slami. Štajersko c. k. namestništvo je izdalo sledečo odredbo: Za preskrbo štajerskega kmetijstva in zlasti na Štajerskem garnizijah čet in vojaških zavodov je namestništvo vso žetev dežele na mrvih, otavi in slami zaplenila. Ta zaplemba ima posledico, da se ti predmeti v kraje izven Štajerske ne smejo več prevažati, razven s transportnim spričevalom namestnje aligraške vojne intendance. Promet tega blaga v notranjem deželi pa doslej ni omejen. Kmeti in kupčevalci se je tudi zavezalo, da prodajajo to blago po od namestnje priznanih cenah. Te cene so: za meterski cent mrve 9 K 50 vin., otave 9 K, slame 6 in 7 K; cene se razumejo brez transportnih in stiskalnih stroškov. Oj zaplembe izključena je le lastna poraba kmetovalcev.

Občevanje z vojnimi vjetniki. Vojaške oblasti so opazile, da se je pri nekaterih posameznikih razvilo občevanje z ruskimi vjetniki, ki ni lepo ne pošteno. Vsled tega se je izdalo posebno strogo odredbo. Vsako občevanje z vojnimi vjetniki, ki ni primorano vsled delavnega ali službenega razmerja, je strogo prepovedano. Politična oblast mora tako občevanje kaznovati, vojaška oblast pa dotičnemu delodajalcu vojne vjetnike odvzeti. Ženske, ki bi imele ljubavno ali spolno razmerje s kakim vojnimi vjetnikom, se bodo najstrožje kaznovali. Poleg tega se bo njih kaznovanje na v dotičnem kraju običajni način javno razglasilo (pred cerkvijo preklicalo, v občini raztrobilo, na deski nabilo itd.). Odredbe so prav stroge, ali po našem mnenju povsem opravilene. Žalostno je le, da so take odredbe sploh — potrebne.

Nizjeavstrijski c. k. namestnik Bienenrth je odstopil. Za njegovega naslednika je imenoval cesar dosedanjega cesarskega namestnika na Moravskem barona Regner pl. Bleyleben.

Iz Haloz in drugih krajev, kjer se ne prideluje žita, nam prihajajo krute tožbe o pomanjkanju tako potrebnega kru-

ha. Kmetovalci sami nimajo žita, da bi si zmelili moko in napravili kruha. Krušne karte pa je tudi jako težko dobiti in skoraj se nam zdi, da v nekaterih občinah po krivdi občinskih predstojnikov ali pa drugih oblasti stvar ni v redu. V mestu, pri peku in trgovcu seveda kmet brez karte ne dobi kruha, ker bi zamogel biti trgovec ali pek v tem slučaju hudo kaznovan. Pa tudi s karto dostikrat ni kruha dobiti; ker tudi pekem in trgovcem hudo moke primanjkuje. Tako ni čuda, da so kmetje dostikrat res v veliki zadregi in da doma niti najpotrebnejšega življenskega sredstva za se in za svoje družine nimajo. Treba bi bilo, da se oblast v tem oziru energično za neprijetne razmere pobriga in nedostatek odpravi. Brez kruha tudi kmet ne more delati!

Dunaj za Gorico. Na nekem zborovanju v Rudolfshaimu na Donaju je izjavil nemški dunajski župan dr. Weißkirchner med drugim tudi sledeče: „Izjaviti moram danes prebivalcem mesta Gorice svoje globoko sožalje. Mislim, da se Danajčani ne bomo branili, hiteti težko izkušnemu mestu, naši solunski Gorici, na pomoč Delovati moramo vsi na to, da bo naša Gorica po končani vojski zopet v svoji stari lepoti razcvetela! — Iz teh besed se zrcali zopet „das goldene Wiener Herz“. In pri nemških Dunajčanih ne bode ostalo le pri objubi. Saj so bili tudi pri velikem potresu leta 1895 prvi, ki so razrušeni slovenski Ljubljani z velikimi svotami na pomoč skočili, čeprav takrat v gotovi javnosti niso doživeli posebne hvale!

Vpoklic letnikov 1865—1871. Po ogrskih „Novinah“ so listi poročali, da bodo črnovojniški letnikov 1865—1871 vpoklicani šele meseca marca 1916. Zdaj pa se zopet poroča, da ti letniki ne bodo poklicani pod orožje pred sredo meseca januarja 1916.

Mašinisti in kurjači pri mlatilnih motoraih strojih so še do 31. decembra 1916 oproščeni vojaške službe, seveda pa le tisti, ki še res imajo opraviti z mlatenjem žita. Prošenj za podaljšanje oprostite ni treba vlagati.

Bakrena galica za leto 1916. Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu se je končno venlar posrečilo, da ima sedaj zasigurno precejšnjo množino bakrene galice. Kdor hoče dobiti galice, naj do dne 1. decembra pri svoji občini, okrajnem zastopu ali pri gospodarskih zadrugah naroči množino galice, ki jo bo leta 1916 rabil. Naroča se lahko tudi naravnost pri „Zvezi gospodarskih zadrug za Štajersko, Eggenberg pri Gradcu, Alte Postgasse 152“. Cena se določi pozneje.

Poštnine prosta so pisma in dopisnice, ki se jih pošilja vojakom na bojišče. Oldati jih je torej brez poštnih mark. Toliko kot odgovor na razna vprašanja.

Konj splašil se je v Mariboru in je divjal po Tegetthofstraßi. Sluga Ajdič ga je hotel vstaviti; ali spodrsnilo se mu je in konj ga je udaril s kopitom tako močno v obraz, da so morali nesrečneža težko ranjenega v bolnišnico odpeljati.

Umril je v Mariboru 80-letni veletržec g. Jos. Martinz. N. p. v. m.!

Zid podrli se je pri neki zgradbi v Mariboru. Pri temu so bili delavci Franz Wacker, Jos. Wacker in Konrad Stampfer težko ranjeni.

Pobegnil je iz vojaškega zapora v Celovcu preiskovalni jetnik Jos. Mößler, opetovano predkaznovani tat. Pobegnil je v civilni obleki. Mößler izgleda kakor oigan.

Povožen bil je od motornega voza električne železnice v Celovcu infanterist Jožef Podojsecsek. Bl. je tako težko ranjen, da je še isto noč v bolnišnici umrl.

Netranji sovražnik. „Brüxer Zeitung“ piše: Čudno, da se naše veliko časopisje doslej ni mnogo zato brigalo, kje tičijo vzroki ogromnega zvišanja cen v gotovem industrijskem blagu. Tako so n. pr. čevlji gotovo istotako kakor življenska sredstva vsakdanje potreščine, kajti pozimi vendar ne moremo bosi okoli letati ali pa z luknjatimi podplati hoditi. Ako pa gre navijanje cen pri usnju tako naprej, kakor doslej, potem bodejo revnejši sloji prebivalstva kmalu v lesenih čevljih okrog hodili. Novi pod-

plati stanje danes 5 do 8 kron, preje pa so koštali 3 krole. Obrtniki in kmetje si ne bodo dolgo več najpotrebnejšega usnjatega, blaga kupiti zamogli. Kdo vtakne dobiček v žep? Na to odgovarja poročilo o poslovanju neke akcijske družbe za usnjato industrijo. Ista skozi 16 let ni plačala nobene dividende, letos pa jo plača 30 procentov!! Ako bi se ne porabilo sredstva, da se dobiček umetno zmanjša, zamoglo bi se plačati 60 procentov dividende. Podobno stoji stvar s fabrikami za čevlje. Tako ima neka fabrika po velikih odpisih (zatejanje dobička) kosmatega dobička 1,063 256 kron proti 500.000 kron lanskega leta. Navadnemu človeku se jeziijo lasi! Ako je sedanja vojna z Anglijo boj idealizma zoper brezsrčni kramarski duh, potem mora tej vojni po zmagovitem zunanjem koncu slediti tudi poraz tega kramarskega duha v lastni deželi!

Napetost med cenami žita in moke. Praška „Bohema“ piše: Pregled cen posameznega blaga kaže, da vmešavanje države v prosti razvitek cen ne koristi konzumentu. Dokaz temu je dejstvo, da je znašala n. pr. cena češke pšenice pred vojno prosinca 1914 leta za 100 kil 23 K, cena iz nje zmeljene moke pa 38 K. Aprila meseca so znašale tozadevne cene 26 kron in 42 kron. Danes znaša cena iste pšenice 40 K in iste moke 78 K. Torej je znašala napetost v času prostega prometa pri kili 15 do 16 vinarjev, pri sedanjem državnem gospodarstvu pa znaša 38 vinarjev. — O istem predmetu piše „Gr. Sonntagsbote“: Ako se pečemo s cenami, ki se jih je plačalo v zadnjih 5 letih za pšenico in moko, potem vidimo, da znaša razlika cene med 1 kilo pšenice in 1 kilo „nuler“ moke pred vojno samo 16 do 18 vinarjev. Celo lanskega oktobra, torej sredi v vojni, je ta razlika šele na 21 vinarjev poskočila. Danes pa znaša že 46 vinarjev; kajti kmet dobi od vojnega prometnega zavoda za žito za kilo pšenice 34 vin., konzument v Gradcu pa mora plačati za kilo izlečene moke 80 vin. Kako pridemo do te velike razlike? Da gremo v računanju natančno, hočemo smatrati, da se pridobi iz 1 kile pšenice (34 vinarjev) samo 3/4 kile moke (60 vinarjev). Treba je torej pojasniti razliko cene za 26 vinarjev. Mlinar dobi kot mlinško plačilo 28 vinarjev za kilo, vojna žitna družba vzame 4 vinarje, trgovec z moko 8 vinarjev pri kili, pri čemur je računjen tudi dovoz in mali zaslužek (pri 3/4 kg samo 6 vin.). Troški teh treh činiteljev znašajo torej 128 vin.; pojasniti je treba torej še 132 vin. Od teh odpade nekaj vinarjev, ki se jih plača za voznino od mlinške postaje v kraj porabe. Ostalo pa dobijo menda komisijonarji vojnega žitnega zavoda. Torej požrejo močna voznina in prometni zavod za vojno žito s svojimi pisarnami in agenti 172 vin. pri 3/4 kili moke, pri eni kili torej 229 vin.!! Prišli smo torej iz dežja pod kap. Omejilo se je sicer zaslužek kmetov in trgovcev z moko ter izključilo skoraj popolnoma obdačeno trgovino z žitom in moko, ali zato pogoltne zavod za vojno žito mnogo več, kakor so ti činitelji kdaj porabili. Uspeh pa je, da morajo kupci moko grešno drago plačevati!

Nova naredba glede mleka. Ministerstvo je izdalo naredbo, ki občutno omejuje uporabo mleka. Zakaj? Mleka je manj. Vzrok za to? Močnih krmil manjka in tudi število krav molznic se je zmanjšalo. V naših krajih pa je še za navadno krmo precej huda. To je en vzrok pomanjkanja mleka. Drugi vzrok pa je v tem, da se v sedanjih hudih časih, katerih se še vedno ali nočemo ali ne moremo zavedati, porabi precejšnje množine mleka v take namene, ki ne pomenjajo več skromne zadostitve, vsakdanje potrebe po hrani, ampak že luksus. Imamo pa otroke, bolnike, delavca, kmeta in malega meščana, kateremu je mleko velik del vsakdanje hrane. Tem slojem je treba mleko ohraniti že zaradi zdravja. Nova ministrska naredba hoče to doseči s tem, da prepoveduje porabo mleka v namene, ki se danes smejo imenovati luksus. Odslej je po celi Avstriji prepovedano izdelovati penasto smetano, katere se zlasti dosti porabi po kavarah pri kavi in čaju. S to prepovedjo pa bi se ne pridobilo ravno dosti mleka in zato je vlada kratkoročno prepovedala prodajo vsake smetane. Prepovedano je tudi krmiti z

mlekom teleta in prešičke čez šest tednov stare. Prepovedano je porabljati mleko za tehnične in industrijske namene, n. pr. za izdelovanje barve, sladoleda, čokolade, kremin bonbonov. Izdelovanje sira sicer ni popolnoma prepovedano, toda za izdelovanje je dovoljeno porabiti samo ono množino mleka, kakor se je porabilo v letu 1914. Deželne vlade pa imajo tudi pravico prepovedati, da se med gotovimi urami na dan po gostilnah in kavarah ne sme mleka niti samera niti v zvezi z drugo pijačo dajati. Po kavarah in gostilnah vlada lahko prepove tudi rabo kondenziranega mleka. Vlada tudi lahko proizvajalce prisili, da dobavo mleka za konzum vzdrže in pomnože. Če so že namreč dosedaj dajali mleko za konzum, tedaj se jim lahko ukaže to še nadalje. Seveda se pri tem ozira na število živine, krmo in domačo potrebo. — Vlada in po njeni odobritvi tudi okrajna glavarstva lahko izdajo potrebne odredbe, da se zagotovi mleko predvsem otrokom, doječim materam in bolnikom. Po večjih mestih dobimo tedaj morda karte za mleko. Najprvo se bo dalo mleko zgoraj imenovanim osebam na karte, šele ko bodo te osebe preskrbljene z mlekom, pride mleko na prodaj za druge. To pa še ni določeno. — Na koncu ima vladna naredba določbo, da so producent in trgovec z mlekom ter prevozna podjetja dolžna okrajni politični oblasti dati vsa potrebna pojasnila in dokazila. Oblastveni organi smejo pregledati njihove prostore. Za prestopke so določene primerne kazni.

Duhovniške spremembe. Župnija Zibiko je dobil g. Ivan Jelšnik, doslej kaplan v Šmartnem na Paki. — Umrli je župnik v p. Janez Sparhakl v Sv. Petru na Medvedovem selu.

Kardinal knezoškof dr. Bauer je te dni umrl na Dunaju. Do 1. 1904 je bil škof v Brnu. Ko je 14. marca 1904 papež prisilil olomuškega knezoškofa dr. Kohna, da je odstopil in mu prepovedal bivanje v svoji nekdanji škofiji, je prišel dr. Bauer na njegovo mesto. Prišlo je do spora med obema zaradi premoženja; spor je takrat po vsej državi mnogo pozornosti vzbujal. Končno je dr. Kohn objavil pismo, v katerem je napadal dr. Bauerja, čes da mu je ta preprečil biti prisoten pri intervaniranju ter zastopati svoje pravice. Dr. Kohn je tudi dejal, da je dr. Bauer „centralno kaso“ koroških zadrug, ki sta jo bila kaplan Kayser in monsignore Weiß ogoljufala za več milijonov, saniral z darilom 960 000 kron. Ta denar pa ni prišel iz knezoškofijske kase, marveč ga je povrnila vlada za toliko preveč plačanega darika verskega fonda. Dr. Kohn je hotel od tega denarja nekaj za-se nazaj. Bila je z eno besedo umazana stvar! Dr. Kohn še živi v Erzevnu na sodnem štajerskem.

Škof Stariha umrl. V Ljubljani je umrl g. Janez Stariha, škof Antipatritski in imejitelj srebrne hrabrostne medalje, pridobljene v bitki pri Kustoci. Rojen je bil l. 1847 v Semiču na Kranjskem. Leta 1866 se je udeležil vojne proti Italiji. Po vojni je šel v Ameriko v semenišče v Milwaukee, služboval na raznih krajih, gradil šole in cerkve in bil l. 1902 imenovan za škofa v novo ustanovljeni škofiji Lead. Najbolj je deloval med Indijanci. Leta 1909 se je preselil v domovino in je zdaj v Ljubljani umrl.

Povratak galiških beguncev iz Galicije. S 1. decembrom je dovoljen povrtek beguncev v mesto Lvov, ne pa v okolico, nadalje v okraje Jaszlo, Przemyslany, Bohorodczany, razen v občino Solotvina, nadalje v okraje Cieszanow, Jaworow, Radki, Szambor, Bobrka, Drohobycz, Stryj, Skole in Kalusz. Begunci se smejo voziti samo v za to določenih vlakih.

Prepoved za „Sokole“. Listi poročajo, da je trgovinsko ministerstvo prepovedalo c. k. poštanim uradnikom in poštanim uslužbencem, biti člani sokolskih društev. Oni poštani uslužbenci, ki so že člani sokolskih društev, morajo takoj izstopiti. Podobno prepoved bodo izdala baje tudi ostala ministerstva za uradnike svojih resortov. Tako ne bode smeli biti noben c. k. uradnik član sokolskih društev. Po našem mnenju je ta odredba vteljena in umljiva. Kajti sokolska društva so bila v veliki meri propagandistična podjetja za vseslovansko misel, ki je ves svet v tako hudo nesrečo spravila. Mi smo že pred leti, v času miru, opetovano od-

ločno svarili pred sokolskimi društvi; takrat se nas ni poslušalo. Danes pa je oblast — spre-gledala! — Poroča se, da je zveza slovanskih sokolskih društev sploh prepovedana.

Ustrelil se je v celjskem mestnem parku 15 let stari vajenec Jožef Osner iz Gradca. Zadel se je s 6 mm flobert pištolo naravnost v srce. Ni dognano, kaj je mladeniča v smrt gnalo.

Proti srbski misli, ki je bila svoj čas od vseslovanskih apostelov tudi po naši monarhiji širjena, pričelo se je zdaj vendar odločno nastopati. Na ozemlju monarhije ne izhaja zdaj nobeden list več, ki bi bil tiskan s cirilico, razven nekaterih rusinskih časopisov v Galiciji. — V Zagrebu se nahaja v likvidaciji razpuščena srbska „Zadružna zveza“ in pa „Srbsko kolo“, družba za izdajanje srbskih knjig in časopisov. Pospravilo se je torej z „srbskimi brati“.

Izpred sodišča.

Težka kazen za pokvarjeni gulaš.

Budimpešta, 29. novembra. Pred tukajšnjim sodiščem se je imel zagovarjati gostilničar Aleksander Börcsök s svojo gospodinjjo in hčerko. Obdolženi so bili sledečega: Börcsök dobival je od vojaških bolnišnic pomije (kaspel) s katerimi je baje svoje svinje krmil. V resnici pa je iz teh pomij jemal odpadke mesa in jih je potem kot „gulaš“ v svoji krčmi prodajal. Svinjarski Börcsök bil je za to gorostasno lumparijo obsojen na 6 let ječe, njegova sokriva gospodinja na 5 let, njegova hčerka pa na 2 leti težke ječe.

Grdo obrekovanje.

Ptuj, decembra 1915. Pred tukajšnjo okrajno sodnijo se je vršila zanimiva razprava, ki kaže podlost gotovih bab. V preteklem poletju naznala je namreč pri g. učitelju Brunker v Vreji v službi stoječa dekla Marija Kokol svojemu od začetka vojne v Poli služočemu bratu pismo, da hodi njegova žena Katarina Kokol cele noči v Ptuj z vojniki okrog, da pelje razuzdano življenje in zapravlja tako njegovo veliko in lepo posestvo. Nesrečni vojak se je v svojem obupu odločil, da se ne vrne nikdar več k njegovi ženi, s katero ima 6 otrok. Pisal je ženi, da je izvedel, kako se ona obnaša in da ga ne bode nikdar več videla. Prestrašena žena, ki se je čutila popolnoma nedolžno, zahtevala je pojasnilo. Mož ji je konečno poslal pismo svoje sestre. Na podlagi tega obrekovalnega pisma je seveda žena tožbo vložila. Pred sodnijo se je zaslislalo več kot 20 prič, od katerih ni prav nobena ničesar slabega o ženi povedati zamogla. Vse je bilo torej golo izmišljeno obrekovanje, s katerim je hotela obtoženka ženo iz posesti spraviti. Za to grdo žaljenje je bila Marija Kokol obsojena na 6 tednov strogega zapora in povračilo sodnijskih stroškov. Katarina Kokol je pridna gospodinja, ki jo vsled njene delavnosti splošno spoštujejo.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Italijani odbiti. — Plevlje naše. — 4000 Srbov vjetih.

Italijani so ponovili svoje napade na tolminsko mostičje in na našo gorsko postojanko severno od njega. Pred Mrzlim vrhom so se izjalovili trije, pred goro severno Tolja dva napada sovražnika. V tolminskem okolišu uničila je italijanska artiljerija vasi za fronto.